

Õiguskantsler

Teie 02.07.2019 nr

Meie 07.10.2019 nr 6-1/191434/1904889

Tuleohutusteenusele kehtestatavad nõuded

Lugupeetud avaldaja

Soovisite õiguskantsleri hinnangut Siseministeeriumi kavandatava tuleohutuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu § 1 punktile 5.

[Ettevalmistatava eelnõu](#) § 1 punktiga 5 täiendatakse tuleohutuse seadust §-ga 4¹, mille lõike 2 kohaselt võib sättes viidatud tuleohutusteenuseid majandustegevuse korras osutada füüsiline isik, kellel on tuleohutusspetsialisti 5. taseme või tuleohutuseksperdi 6. taseme kutsetunnistus. Teie hinnangul piirab kavandatav säte põhjendamatult päästeinspektori 5. taseme kutsetunnistuse saanud isikute õigust osutada tuleohutusteenuseid.

Eelnõuga kavandatav tegutsemispiirang kitsendab tõepoolest igäihe õigust vabalt valida tegevusala, elukutset ja töökohta ([põhiseaduse § 29](#)). Ometi on see säte tuleohutuse tagamise eesmärgiga põhjendatav. Tuleohutuses tuleb elu ja vara kaitseks rakendada tavapärasest märksa rangemad nõuded. Igäihel on õigus elu ja vara kaitsele ([põhiseaduse §-d 16](#) ja [32](#)). Kavandatavat korda ei saa pidada seetõttu põhiseadusvastaseks.

Seadusega võib piirata inimese tegevusala, elukutse ja töökohta valiku õigust. Seatud tingimused peavad olema vajalikud ega tohi moonutada piiratava õiguse olemust ([põhiseaduse § 11](#)). See tähendab, et nõuded peavad olema sobilikud, vajalikud ja mõõdukad.

Eelnõu seletuskirjas on esitatud põhjendus, et kutsekvalifikatsiooni nõude kehtestamine tagab tuleohutusteenuste ühetaolisuse ja kõrge kvaliteedi. Kutsekvalifikatsiooni nõuetele vastavust hindab kutse andja hindamiskomisjon ([kutseseaduse § 19](#)). Siseministeeriumi esindaja selgituste kohaselt soovitakse edaspidi vältida olukorda, kus tuleohutusteenuseid pakuvad vajalike teadmiste ja oskusteta inimesed.

Teie hinnangul vastab päästeinspektori 5. taseme kutsestandard tuleohutusspetsialisti 5. taseme kutsestandardile. Sisekaitseakadeemia ja Siseministeeriumi esindajad selgitasid õiguskantsleri nõunikule, et standardid ei ole omavahel siiski võrreldavad, kuna päästeinspektori ettevalmistus erineb tuleohutusspetsialisti ettevalmistusest. Päästeinspektoreid õpetatakse tegema järelevalvet Päästeametis (kontroll, nõustamine jms). Päästeinspektor eelkõige kontrollib objektide nõuetele vastavust ja vajadusel hindab pakutud lahendusi. Tuleohutusspetsialistilt eeldatakse lahenduste

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

väljatöötamist. See tähendab, et päästeinspektor oskab kontrollida tuleohutusnõuete järgimist, kuid tuleohutusspetsialistina töötamiseks puudub tal ettevalmistus.

Ei ole võimalik kontrollimata hinnata, kas päästeinspektoriks õppinud ja ka selles ametis töötanud inimene on võimeline pakkuma ka nõuetekohast tuleohutusteenust.

Tuleohutusteenust osutades peab olema kindel, et selle tulemusel suudetakse tuleõnnetused ära hoida või vähendada kahju, mis õnnetuse tagajärjel võib tekkida. Kutseeksamil on võimalik kontrollida, et tulevasel teenuse osutajal oleksid vajalikud teadmised ja oskused olemas. Tuleohutusspetsialisti 5. taseme kutsetunnistus kehtib viis aastat. Seejärel tuleb inimesel oma oskusi ja teadmisi uuesti tõendada. See tagab, et inimene on endiselt pädev tuleohutusteenuseid osutama.

Esitatud põhjendustele toetudes võib pidada kutsequalifikatsiooni nõuete kehtestamist sobilikuks ja vajalikuks. Arvestades eesmärki kaitsta elu ja vara, on tegemist mõõduka piiranguga, sest inimesel, kes soovib tuleohutusteenust pakkuda, on võimalik pärast kutseeksami sooritamist seda teenust osutada.

Enne kutseeksami tegemist on võimalik Sisekaitseakadeemias läbida vastav [kursus](#). Samuti on Teil võimalik taotleda kutse omandamisel varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamist (vt Sisekaitseakadeemias kehtestatud tuleohutusspetsialisti ja tuleohutuseksperdi [kutse andmise kord](#)).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise